

"Svjedočanstva iz prošlosti - upozorenje za sadašnjost: poučavanje o holokaustu kroz usmenu povijest"

Predložak nastavnog plana

Autori: Milivoj Dretar, Marija Gabelica, Vedran Hozjan, Mirna Kovačić, Zoran Pintarić

Tema: Drugi svjetski rat; Holokaust u Europi i Hrvatskoj; Stradanje civilnog stanovništva

Kontekst: Holokaust u Hrvatskoj: Žrtve, promatrači, počinitelji; Osobna svjedočanstva – pomagači žrtvama progona

Ciljevi:

- Potaknuti učenike na istraživanje, promišljanje i analizu razdoblja holokausta u Europi i Hrvatskoj, te na osudu svih vrsta nasilja i progona;
- Uočiti kako je nacistička diktatura utjecala na gospodarski, politički, društveni i privatni život stanovnika Hrvatske;
- Prepoznati da je holokaust bio gubitak za cijelo čovječanstvo;
- Osposobiti učenike za analizu povijesnih izvora, rad u skupinama i prezentaciju rezultata analize povijesnog izvora

Ishodi učenja:

Učenici će:

- Analizirati povijesne tekstove i video materijale, sažimati tekst i izdvajati važne činjenice, suradnički učiti i raditi u timu;
- Uočiti i povezati kako je nacistička diktatura utjecala na politički, društveni i gospodarski i privatni život građana;
- Razvijati kritički stav prema načinu vladanja putem terora, nasilja i oduzimanja građanskih prava i sloboda;
- Težiti očuvanju sjećanja na žrtve holokausta;
- Podići svijest o opasnosti od radikalnih pokreta i totalitarnih režima;
- Učiti kako učiti, kako pristupiti analizi povijesnih izvora i izdvajanju ključnih podataka.

Materijal i potrebna oprema:

- računala ili tablet računala za učenike (po jedan u svakoj skupini)
- povijesni izvori – usmena svjedočanstva (Video isječci USHMM)
- Zakonska uredba o zaštiti arijevske krvi i časti hrvatskog naroda
- hamer papiri / plakati za prezentiranje + pribor za pisanje

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Trajanje: 1 školski sat: Ponavljanje/proširivanje

Tijek nastavnog sata

UVODNI DIO SATA (5 min.)

Ponavljanje

Ključni pojmovi obrađeni na proteklom nastavnom satu. Ponavljanje vođeno pitanjima nastavnika (ukratko objasnite pojmove: holokaust, antisemitizam, genocid; tko su sudionici holokausta – žrtve, promatrači, spašavatelji, počinitelji; tko su pravednici među narodima...)

SREDIŠNJI DIO SATA (35 min.)

- Nastavnik ukratko pojašnjava aktivnosti koje će uslijediti.
- Podjela učenika u šest skupina – tri povijesna izvora, usmena svjedočanstva (po dvije skupine radit će na istim usmenim svjedočanstvima).
- Zakonska uredba o zaštiti arijevske krvi i časti hrvatskog naroda. Svaka skupina dobiva pročišćen tekst koji sadrži rasne odredbe. Skupine trebaju proučiti navedeni povijesni izvor i pronaći u video materijalima koje će dobiti na analizu primjere njihove primjene.
- Učenici gledaju isječak usmenih svjedočanstva na računalima
- Nakon pregledanog video isječka učenici ispunjavaju radni listić na kojemu se nalaze unaprijed pripremljena pitanja za analizu povijesnog izvora

RADNI LISTIĆ – PITANJA ZA UČENIKE (GRUPNI RAD)

Analiza usmenog svjedočanstva

1. Tko je intervjuirana osoba?
 2. O kojoj proganjanoj skupini govori?
 3. Tko pomaže žrtvama?
 4. Na koji način spašavatelji pomažu žrtvama?
 5. Jesu li pomagači bili izloženi opasnosti? Kakvoj?
 6. Jesu li građani (sumještani) često pokušavali spasiti žrtve ili se radilo o izuzecima?
- Skupine odgovaraju na postavljena pitanja na temelju prethodno pregledanih svjedočanstva. Učenici stvaraju informativni plakat na hamer papirima na kojem su istaknuta njihova zapažanja te odgovori na pitanja iz radnog listića.
 - Predstavnik svake skupine izlaže rezultate analize povijesnog izvora ispred razreda.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

ZAVRŠNI DIO SATA (5 min.)

- Vođena rasprava; diskusija o učeničkim izlaganjima i usmenim svjedočanstvima.
- Nastavnik postavlja problemska pitanja (Što je zajedničko svim usmenim svjedočanstvima? Mislite li da su pomagači bili na neki način nagrađeni za spašavanje žrtava progona? Jesu li pomagači imali neku korist? ...)

Izvori

Priređeni i prikupljeni materijal HERMES-a i USHMM-a.

Ideje za domaću zadaću

Istražite jednog (od 120) hrvatskih pravедnika među narodima. Poželjno je da je pravедnik porijeklom iz učenikovog zavičaja (nije nužan uvjet gdje to nije moguće).

Izradite digitalnu prezentaciju / umnu mapu u digitalnom alatu / digitalni plakat / obični plakat o odabranom pravédniku među narodima.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

